

БЪЛГАРСКА
СТОПАНСКА
КАМАРА

съюз на българския бизнес

Изх. № 10-00-4#1/14.11.2016 г.

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Вх. № 328 КД 12/16

Дата 15.11.16г.

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ОТНОСНО: Конституционно дело № 12/2016 г.

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С определение от 13.10.2016 г. по КД №12/2016 г., Конституционният съд на Република България е допуснал разглеждане по същество на искане на 49 народни представители от 43-то Народно събрание за установяване на противоконституционност на ал. 1, ал. 2, ал. 3, ал. 4 и ал. 5 на § 18 от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката (обн. ДВ, бр. 56 от 24.07.2015 г.).

Във връзка с отправена от Вас покана по реда на чл. 18, ал. 2 от Закона за Конституционен съд, изразяваме следното становище по предмета на делото:

Не споделяме тезата на вносителите на искането, че § 18 от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката (обн. ДВ, бр. 56 от 24.07.2015 г.) (ПЗР ЗИД ЗЕ) противоречи на чл. 4, ал. 1, чл. 19, ал. 2 и 3 на Конституцията на Република България, както и на чл. 63 на Договорът за функциониране на Европейския съюз.

Съгласно съображение (1) на Директива 2009/28/ЕС от 23 април 2009 година за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и за изменение и впоследствие за отмяна на директиви 2001/77/ЕО и 2003/30/ЕО (Директивата), „контролът на енергийното потребление в Европа, както и увеличеното използване на енергия от възобновяеми източници заедно с енергоспестяването и увеличената енергийна ефективност представляват важни

части от пакета от мерки, необходими за намаляване на емисиите на парникови газове и за съобразяване с Протокола от Киото към Рамковата конвенция на Организацията на обединените нации по изменението на климата, както и с допълнителни общностни и международни ангажменти за намаление на емисиите на парникови газове след 2012 г.“

Директивата установява задължителни *национални цели* за всяка държава-членка, чието основно предназначение е да се създаде сигурност за инвеститорите и да се насърчи трайното развитие на технологиите за производство на енергия от всички видове възобновяеми източници. Всяка държава-членка е задължена да изготви *национален план* за изпълнение на заложените цели. За постигане на националните цели, всяка държава прилага различни *схеми за подпомагане в областта на енергията от възобновяеми източници*.

В изпълнение ангажиментите си, произтичащи от общностното право, е приет Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ). ЗЕВИ, заедно със Закона за енергетиката (ЗЕ), Закона за енергийната ефективност (ЗЕЕ) и съответната подзаконова нормативна уредба са основните нормативни актове, които регулират обществените отношения, свързани с насърчаването на енергията от възобновяеми източници (ВЕИ).

ЗЕВИ предвижда преференциални цени на изкупуване на енергията, предназначени да компенсират разходите, вложени в изграждане на енергийни обекти за производство на електрическа енергия от ВЕИ. Гарантираното от държавата откупуване на инвестицията цели да се насърчат инвестициите в сектора, както и да постигнат заложените в националния план на България цели.

Същевременно, обаче, при разходване на средства за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници се съблюдават *правилата за държавните помощи* на Европейския съюз (ЕС). За да се избегнат ситуации, в които предоставянето на държавни помощи води до нарушаване на

конкуренцията на вътрешния пазар и засягане на търговията между държавите членки Европейската комисия (ЕК) е издала Насоки относно държавната помощ за опазване на околната среда и за енергетика за периода 2014 — 2020 г.

Българската държава е допуснала едновременно прилагане на два режима по отношение на едни и същи енергийни обекти - както схеми за финансиране на тяхното изграждане с национални и европейски средства, така и схеми за изкупуване на произведената енергия по преференциални цени.

В края на 2015 г., Европейската комисия е извършила проверка във връзка с инвестиции, реализирани в България, по мерки за финансиране на ВЕИ обекти. В резултат на проверката е направено заключение, че *съвкупността от финансирането по програма и високите цени за изкупуване на електрическа енергия* са довели до нарушаване на допустимия таван на тези инвестиции и до наличие на двойно финансиране за една и съща инвестиция: финансиране на изграждането на обекта от една страна и преференциална цена за изкупуване на електрическа енергия от друга. Вследствие на направените констатации, ЕК е предложила за изключване от финансиране от ЕС на разходи по проекти, които включват инвестиции в слънчеви панели, свързани към обществената електроенергийна мрежа. Първоначалният размер на наложената финансова корекция е в размер на 28 млн. евро, намален в последствие на 5 млн. евро, *на база на приемане на законовият текст*, предмет на настоящото КД № 12/2016 г. Мотивите на ЕК са, *че бенефициентите са се ползвали с икономическо предимство*, което се счита за втори източник на финансиране с обществени средства.

Следва да се отбележи, че т.нар. „зелена енергия“ е задължителна част от brutното енергийно потребление на всички потребители – стопански и битови, и всяка прекомерна помощ за ВЕИ производителя, освен че е несъвместима с правилата за държавните помощи, пряко влияе на разходите за електрическа енергия на потребителите и се отразява неблагоприятно върху

конкурентоспособността на стопанските потребители, чиито производствени разходи се увеличават, в сравнение с тези на конкурентите им, опериращи на същия или други пазари.

От друга страна, при невъзстановяване на средства от ЕС, дължимите сумите косвено отново се заплащат от всички данъкоплатци в Република България.

Именно наличието на двойно финансиране по отношение на обекти, чието изграждане е финансирано с публични средства и същевременно произведената от тях енергия се изкупува с дългосрочни договори по преференциални цени, поставя в по-неблагоприятно положение останалите инвеститори, които със свои или привлечени средства са изградили енергийни обекти.

Вносителите на искането не са посочили аргументи, в подкрепа на твърдението си, че правилата на § 18 на ПЗР ЗИД ЗЕ, противоречат на чл. 1 на Директивата. Макар и формално погледнато, текстът на § 18 на ПЗР ЗИД ЗЕ да създава впечатление, че се нарушават изискванията за правна предвидимост и правна сигурност, не е отчетен фактът, че изграждането на инвестиция с публични средства на регулиран пазар, не може да води до необосновано обогатяване на инвеститора. Въпреки намалението на цената, ВЕИ производителите, обхванати от изменението на ЗЕВИ, продължават да получават преференциална цена, както и гарантирано изкупуване на произведеното количество. Считаме за неотнормими аргументите на вносителите, че е нарушено изискването „да се гарантират легитимните очаквания на инвеститорите относно възвращаемостта на съществуващите инвестиции“ именно поради факта, че изграждането на обектите, представляващи тези инвестиции е станало с подкрепа на публични средства.

Считаме, че принципът за пропорционалност е спазен, доколкото с мерките за насърчаване на ВЕИ, се създават финансови задължения за всички потребители и следва да бъде намерен баланс между държавни задължения,

произтичащи от задължения по международни договори и членството в ЕС, справедливо компенсиране на разходите на инвеститорите и финансовата тежест, която се носи от потребителите. Принципът за пропорционалност не би бил спазен, когато с обществени средства се финансират не само направени инвестиции, но и се гарантира печалба за част от производителите. Това би дискриминирало останалите инвеститори.

С УВАЖЕНИЕ,

БОЖИДАР ДАНЕВ

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ПРЕДСЕДАТЕЛ